

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો

સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ

સેમેસ્ટર ૧ નો અભ્યાસક્રમ

Multidisciplinary - I - બહુવિદ્યાશાખાસંલગ્નસંસ્કૃત

Credit - 04

Paper - I સંસ્કૃત નીતિકથા

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ - શ્રી વિષ્ણુશર્મા વિરચિત પञ्चतन्त्र - મિત્રભેદમ્ (નિયતાંશ)

ઉદ્દેશ: વિભિન્ન વિદ્યાપ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓ માટે સંસ્કૃત ભાષામાં રચાયેલ સાહિત્ય અનેક પ્રકારે ઉપયોગી નીવડે એટલું સક્ષમ છે. નીતિકથાના સાહિત્યનું સંસ્કૃત ભાષામાં અધ્યયન કરવાથી સંસ્કૃત ભાષાનો પરિચય થાય છે. ભારતીય વિચારધારાની જાણકારી સાથે ઇતિહાસ, ભૂગોળ, માનવ વિજ્ઞાન, રાજનીતિ, અર્થનીતિ, મનોવિજ્ઞાન વગેરે અનેકવિધ શાસ્ત્રો ઉપરાંત માનવજીવનોપયોગી નૈતિક મૂલ્યોનો પરિચય કરાવવો.

અભ્યાસક્રમનાં મુદ્દાઓ: ભારતીય કથા સાહિત્યનો પરિચય, પ્રાણીકથાઓનો ઉદ્ભવ અને વિકાસની પરંપરાઓ, વિષ્ણુશર્માનું જીવન, પ્રાણીકથાઓનું સ્વરૂપ, પञ्ચતન્ત્રનો પરિચય, પञ्ચતન્ત્રમાંથી મળતો જીવન ઉપયોગી ઉપદેશ, શૈલી વગેરે.

Unit - I ભારતીય કથા સાહિત્યનો પરિચય, પ્રાણીકથાઓનો ઉદ્ભવ અને વિકાસની પરંપરાઓ, વિષ્ણુશર્માનું જીવન, પ્રાણીકથાઓનું સ્વરૂપ, પञ्ચતન્ત્રનો પરિચય, પञ્ચતન્ત્રમાંથી મળતો ઉપદેશ, શૈલી વગેરે.

Unit - II ટિટ્ઠિભદ્રમ્પત્ની-સમુદ્ર કથા, મૂર્ખકચ્છપ કથા, મત્સ્યત્રય કથા

Unit - III ચટકા-કુચ્ચર કથા, સિંહ-શૃગાલ કથા, સૂચીમુખ-વાનરયૂથયો: કથા

Unit - IV વાનરચટકયો: કથા, ધર્મબુદ્ધિપાપબુદ્ધયો: કથા

સંદર્ભગ્રંથો :

1. પञ्ચતન્ત્રમ્ - શ્યામાચરણ પાણ્ડેય, મોતીલાલ બનારસીદાસ, વારાણસી
2. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ - અમદાવાદ
3. સંસ્કૃતસાહિત્યનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ - અમૃત ઉપાધ્યાય, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ
4. પञ्ચતન્ત્રે મિત્રભેદમ્, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ
5. શ્રી વિષ્ણુશર્મા વિરચિત પञ्ચતન્ત્રમ્ મિત્રભેદમ્ - સં-પ્રા. રેખાબેન પટેલ અને ડૉ. પુનિતા પટેલ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
6. પંચતંત્ર, ભોગીલાલ સાંડેસરા, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ

R M Patel